

FRANCISCI PATRICII
PANARCHIAS
LIBER DUODECIMUS
DE DIVINIS UNITATIBUS SIVE IDEIS.

Si Aristoteles, se se adversus veteres philosophos omnes gessit tam valenter, quam adversus Parmenideum unum, et Platonicas Ideas, iam non solum tertia eius librorum pars, ut aiebat Epicurus aliena est, sed mera est garrulitas, et fatuitas. Nos certe puerilitatem hanc suam, adversus Ideas, quas omnium antiquorum dogmatum maxime, et maxima iniuria exagitavit; tertio tomo nostrarum Peripateticarum Discussionum, satis, superque, et ostendimus, et e philosophia explosimus. Itaque criminationes illas omnes in presentia iacere iubemus. Rem ipsam totam discutiamus, utrum re vera sint Ideæ: quas superioribus libris unitates appellavimus. An vero, merum sint somnium, veri studio, philosophice, sedatem, perquiramus Et ut quæcumque ad eas pertinere possint, uno, eodemque labore, expedire sit operæ præcium, integrum hunc librum eis dicemus.

Itaque de Ideis plura quærimus.

Nomen hoc, quod universus Peripatus, tamquam monstrum horrendum ingens, horret, quid sibi velit.

Ad Ideæ sint re vera: vel sunt nihil.

Quid, et quales sint, et ubi.

Idearum quot sint genera.

Quarum rerum sint Ideæ.

Cur Ideæ dicantur exemplaria.

Quo modo Idearum fiat participatio.

Hæc singula examinando prosequamur. Et primo quo ad nomina, quæ apud Platonem tria sunt, apud vero Zoroastrem item tria. Idea, nomen est utrique commune εἶδη. Et παράδειγμα sunt propria Platonis τύπος, et ἰὺξ sunt propria Zoroastri, Ἰδεα, et εἶδος, formam seu figuram dicunt, a suis verbis ἴδω, video, εἶδω scio. Quod veluti figura, et cernantur, et sciuntur. Paradigma vero, et exemplar, et exemplum, et Typus idem sunt, ad quæ respectans opifex, imagines illis similes efficiat. Iynx, vero reconditum quoddam nomen est, quasi in deliciis, et illecebris habitum. Hæc breviter de nominibus satis levia. Rem ipsam ponderis gravissimi, sumamus in manus. Ideæ istæ unitates, et exemplaria, sunt ne aliquid, vel sunt nihil? Secunda ergo est agitanda quæstio, utrum sint? Certe Aristoteles vel ipse falsus est, vel alios fallere studuit, cum inquit, Socratem, dum diffinitiones venatur, in universalis speciei notionem venisse, atque ita speciem, et formam quandam in sua mente collegisse, et constituisse. Quam postea Plato altius evexit, et in abstractum sustulit, ideamque vocavit, eamque primus coluit, et in philosophiam induxit. Utrumque falsum. Namque Socrates, iuvenis adhuc valde (quod est in Parmenide Platonis) cum Parmenide iam satis sene, et Zenone est Athenis congressus. Ante quem congressum non memoratur Socrates, cum quoquam alio de philosophicis rebus collocutus. In eo ergo primo colloquio, Socrates, ante quam ullas venaretur deffinitiones, Idearum contemplationem ipse cum divinis illis viris primus intulit. Quod tamen dogma, ipsi iam familiare habebant. A Pithagora enim in omnes fluxerat Pythagoreos eius auditores, et in horum auditores Pythagoricos omnes. Quod sane videre est, tum libello Timæi Locri, *De anima mundi, et natura*, tum apud Iamblichum, in quibusdam illorum fragmentis. Ille, quidem ita habet:

Τὰ δὲ ζύμπαντα, ιδέαν. ὕλαν, αἰθητὸν, οἶον ἔκγωνον, τουτέων.

“Omnia vero Ideam, materiam, sensibile, quasi progeniem horum.”

Non ergo Plato primus Idearum inductor fuit. Sed ante eum, Parmenides eiusque Eleatica schola, Pythagorei, atque Pythagoras. Qui fortasse ab Aglaophemo, ut Orphicum hoc dogma habuit. Multis enim in locis, Proclus, et Damascius, Orphei quædam carmina, ut de